

СИМОНА ВІЛАР

ЛАЗАРИТ

ТІНЬ МЕЧА

Симона Вілар здобула широке визнання навіть за межами України. Кожен роман письменниці гарантовано стає бестселером, і про це свідчить загальний наклад її книжок — понад 1 500 000! З 2010 року Симона Вілар очолює рейтинг найуспішніших авторів України за версією видань «Фокус» і «Главред». 2012 року її було удостоєно почесного звання «Золотий письменник України». 2013 року за видатні досягнення в історичній літературі письменницю було нагороджено премією «Карамзинський хрест».

ВЕЛИЧНА ЕПОПЕЯ ХРЕСТОВИХ ПОХОДІВ

Колись давно маленького хлопчика з притулку прихистили в одній заможній родині. Його благодійник, Ашер бен Соломон, задля власної користі віддав його на навчання до школи асасинів, де з хлопця виховали безстрашного вояка. Минув час, і тепер Мартіну до снаги виконати будь-який наказ. Він вірить не в Бога, а у спритність, силу, розум і талант. Юнак здатний самотужки здолати армію ворогів. Перед ним не встоїть жодна красуня, та його серце належить Руфі, дочці Ашера, із якою він має намір одружитися, створити родину й нарешті стати щасливим. Утім, благословення від свого наставника він матиме, коли виконає його останнє найнебезпечніше завдання: звабити сестру запеклого ворога — самого маршала ордену тамлієрів. Чи впізнає маршал хороброго Мартіна під личиною прокаженого — лазарита?

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-5805-4

9 789661 458054

СИМОНА ВІЛАР

ТІНЬ МЕЧА

ЛАЗАРИТ

СИМОНА ВІЛАР

ЛАЗАРИТ

ТІНЬ МЕЧА

ЗОЛОТИЙ ПИСЬМЕННИК УКРАЇНИ

КЛУБ
СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

СИМОНА ВІЛАР

ЛАЗАРИТ

ТІНЬ МЕЧА

РОМАН

ХАРКІВ КЛУБ
2013 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР-РОС
В44

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Переклад з російської *Вікторії Стах*

Дизайнер обкладинки *Віталія Котляр*

В оформленні обкладинки використано ілюстрацію *Олега Коржа*

ISBN 978-966-14-5805-4

© Гавриленко Н. Г., 2013
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ви-
дання українською мовою,
2013
© Книжковий Клуб «Клуб
Сімейного Дозвілля», ху-
дожне оформлення, 2013

ІСТОРІЯ БЕЗ МАСОК

Авторка цього роману не має особливих літературних премій, не належить до жодних творчих спілок і взагалі маловідома в літературних колах. Але якщо поцікавимося, хто ж найуспішніший із сучасних українських письменників, кого найбільше читають і чиї книжки найактивніше купують, то виявиться, що на першому місці в десятці лідерів саме вона — Симона Вілар, наклад книжок якої давно перевищив мільйон примірників.

Жанр її нового роману «Лазарит» — історичні пригоди, що межують з альтернативною історією, коли один-єдиний яскравий персонаж затьмарює безліч героїв, а суха історія присмачена екзотичними спеціями авантюрно-пригодницького кшталту. Так, герой цього твору Мартін — нащадок християнських паломників у Святу землю, дитиною викуплений з притулку в Константинополі єврейським рабином для подальшого захисту його гнаного народу. Це, безперечно, трікстер, мандрівник і благородний лицар, довкола якого вирують події офіційної історії. Іноді йому навіть доводиться ховатися під маскою прокаженого воїна-лазарита, щоб підстьобнути караван сюжету. Гармонія вимислу з історією виникає, коли нудна біографічно-фактографічна лінія розсипається барвистим садом розмаїтих стежок-доріжок, які передбачають захопливі пригоди. Здається, що у терпкому романному вариві «Лазариту» чи не вперше в нашій романістиці від часів «Людоловів» Зінаїди Тулуб і «Роксолани» Павла Загребельного авторський ентузіазм реалізувався в описі малознаних подій.

Роман «Лазарит» гарантує читачеві справжній бенкет уяви, що передбачає участь у карколомному сюжеті як вигаданих героїв, так і історичних осіб, чиї імена породжують солодку музику сюжетної симфонії: Людовік VII і Генріх II, Маргарита Французька

і Сибілла Єрусалимська, Вільгельм Нормандський і Готфрід Бульйонський. Загалом це грімка суміш часів XII століття, у якій архаїчна германсько-скандинавська міфологія не поступається містиці арабського світу, франко-європейській романтиці й турецько-єгипетській екзотиці. У трагічній епопеї часів Третього хрестового походу, очолюваного Ричардом Левине Серце, задіяні імператори і королі, магістри і священники, класичні лицарі тамп'єри і решта етнографічного воїнства на кшталт безжальних сельджуків, мамлюків і асасинів.

Попри це тішить уяву широка географія роману, адже Симона Вілар вишиває по історичній канві власний візерунок сюжету, в якому стародавня історія Візантії і Палестини, Кіпру і Сицилії, Туреччини і Єгипту наповнюється «живим» життям героїв, складними долями, родинними історіями та химерними перипетіями. Але якщо концепція «ключового факту» в історії передбачає суто матеріальну деталь, спроможну змінити хід світової історії, то в «Лазариті» цей інгредієнт має суто духовний характер. Кохання — ось що рухає сонце і світила романного всесвіту. Любов-зрада, любов-ненависть і любов-пристрасть не просто надають яскравого емоційного забарвлення історії змов, інтриг і ворожнечі часів Третього хрестового походу, а й творять окремішній світ людських стосунків, без яких жодна історія не має сенсу. Тим паче якщо це історія масок, за якими ховаються святі і прокажені, королі і жебраки нашої далекої минувшини.

Ігор Бондар-Терещенко

ПРОЛОГ

Березень 1167 р. Константинополь. Передмістя Пера¹

За хвилями Золотого Рогу — затоки на території одного з константинопольських передмість Пера — селилися переважно осілі в столиці ромеїв християни латинського обряду. Саме тут заснували свою прецепторію² і госпітальєри, лицарі-монахи ордену Святого Івана. Вони поселяли в себе прочан із Західної Європи, допомагали їм; створили тут власну лікарню й навіть невеличкий сиротинець.

Одного погідного весняного дня сестра Софія³ вивела вихованців притулку на прогулянку у дворик прецепторії. Дітей було небагато, вони швендяли довкола калюж від нещодавнього дощу. Укутані в грубі коричневі плащики, дітлахи скидалися на стручки гороху.

І все-таки одна дитина вирізнялася з-поміж решти. Малюка не цікавили ні тріщини в цегляних стінах двору, куди всі намагалися запхнути підняті із землі трісочки, він не намагався наполохати голубів, які воркотіли на огорожі, а, завмерши посеред двору, замислено й зосереджено спостерігав за хмарами, що пропливали небокраєм. Його очі були такі лазурово-блакитні, начебто високе небо відбивалося в них, осяваючи мрійливим світлом біде дитяче личко.

— Який дивовижний малюк, — промовив, спостерігаючи за мрійливим дитинчам, єврей Ашер бен Соломон, котрий щойно

¹ Передмістя в європейській частині Константинополя за затокою Золотий Ріг.

² Прецепторія — так званий Дім ордену, невеличка адміністративна одиниця, що належала одному з лицарських орденів.

³ На відміну від ордену тамплієрів, до якого належали винятково чоловіки, в госпітальєрів служили й жінки — сестри-госпітальєрки.

вийшов із прецепторії, де сплачував за право проживання біля її кордонів.

Сестра Софія, гладка, грубувата на вигляд жінка, яка вочевидь нудьгувала серед цих понурих стін, умить здогадалася, про кого каже цей нехрист, і залюбки підтримала розмову:

— Це наш Мартін. Поруч зі смаглявими підкидьками місцевих вірмен і греків, цей — ну чистісіньке тобі янгелятко! Відразу видно шляхетну кров.

— То він не син невідомих батьків? — поцікавився Ашер.

Сестра Софія подивилася скоса на вікна прецепторії і, переконавшись, що за ними не стежать, вирішила потеревенити з цим сутулуватим євреєм-бороданем, аби хоч трохи розігнати напосілу на неї нудьгу.

— Хоч ти, Ашере, і гендлярська душа, та я все одно скажу: під вікнами сиротинця Святого Івана Мартін опинився не як нікому непотрібний знайда, котрого слід позбутися. Достойна людина доручила опікуватися ним — варанг¹, служитель імператорського палацу. Точніше, колишній служитель, — додала вона, суворо стиснувши тонкі вуста.

Єврей Ашер дивився на неї, лагідно усміхаючись, і чекав продовження розповіді, тому вона почала пояснювати:

— Мартінового батька звали Гоконом Гаутсоном, а дружину називали Еліна Біла Лебедиця. Вона й справді нагадувала дивовижну птаку — інакше й не скажеш. Таким світленьким і яснооким Мартін удався в неї.

— Які ж усе-таки химерні імена в тих північних дикунів, — не уважно кинув єврей, не відводячи пильного погляду від мрійливого малюка.

— Авжеж, юдею, — охоче закивала сестра Софія. — Дивовижно, що вони з такими ось іменами шанують Ісуса Христа і Діву Марію. Але таки шанують, інакше ми б не погодилися залишити в себе Мартіна. Ти маєш знати, Ашере: ці шведи і датчани, які вирушають на прощу у Святу землю, часто залишаються

¹ Варанги — так називали скандинавів, які служили у Візантії (звідси російське «варяги»).

тут, у Константинополі, на щедрих хлібах імператора ромеїв¹, що в жодне порівняння не йдуть з їхніми північними статками. Так і Мартінові батьки. Гокон Гаутсон почав служити варангом при дворі, але згодом йому наказали вирушати на північ, аби для служби привезти ще своїх земляків. А виїжджав він саме тоді, коли пані Еліна от-от мала народити. І де йому було залишити дружину, як не в нас? Не серед ромейських же схизматиків, які не визнають влади намісника Святого Петра!

І вона демонстративно перехрестилася на латинський кшталт — усією долонею.

— Отже, пані Еліна народила сина тут, у стінах вашого шанованого шпиталю, — замислено мовив Ашер бен Соломон. — І, схоже, померла під час пологів, якщо дитя досі живе в сиротинці?

На круглому, ледь пошрамованому віспинами обличчі сестри Софії промайнуло здивування.

— Правду кажуть, що варто єврею слово мовити, а решту він і сам домислить...

І вже хотіла відійти, але єврей притримав її за поділ.

— Не гнівайтесь, пані, на недолугого єврея! Просто я подумав, що батьки не покинули б дитину разом із сиротами в притулку. Нехай навіть вона належить такому шанованому ордену, добрі діяння якого достойно оцінити може лише небо.

Похвала ордену госпітальєрів полестила Софії, і вона підтвердила, що Еліна Біла Лебедиця справді померла від пологової гарячки.

— А ми, сестри, назвали дитинку Мартіном, адже народився хлопчик одинадцятого листопада, в день пам'яті Святого Мартіна Турського. Сталося це чотири роки тому.

— Чотири роки тому, — замислено повторив Ашер бен Соломон. — О, пані Софіє, ви так добре все пам'ятаєте. Правду кажу: для ордену ви — достойна помічниця.

І притиснувши обидві руки до кучерявої бороди, що спадала на груди, він гречно вклонився.

¹ Назва «Візантія» з'явилася в працях західних істориків уже після падіння Східної Римської імперії. Візантійці ж називали себе римлянами — грецькою «ромеями», а свою державу — Римською («Ромейською») імперією.

Сестра Софія гордовито підвела підборіддя:

— Так, на пам'ять не скаржуся. Тому не забула, що, від'їжджаючи, Гокон зробив чималий внесок у прецепторію, щоб його дружина і майбутня дитина ні в чому не мали потреби. Але від нього досі немає жодної звістки. Недаремно отець прецептор каже, що якби шляхетний Гокон вирушив на кораблі навколо Європи, це було б значно безпечніше. Однак він поїхав через землі Русі з їхніми безперервними війнами¹, де людині згинуті так само легко, як кефалі на затоці Золотий Ріг опинитися в рибальській сітці. Ми вже й не сподіваємося, що він повернеться за сином. Ну, а Мартін... Усе-таки християнська душа, ось і росте тут, поки не вирішимо, що з ним робити далі.

Ашер бен Соломон уважно слухав співрозмовницю й досі не відводив очей з маленького Мартіна. Діти з притулку весело борюкалися, гасали, штурхалися і випадково один із них, біжучи, штовхнув хлопчину, той упав, каптурик із нього злетів і стало видно світле пухнасте волосся. Решта дітей реготали, не давали малому звестися. Але син варанга не заплакав навіть тоді, коли його оббризкали водою з калюжі. Мартін був наймолодший, діти з нього неприховано знущалися, однак хлопчик лише відвертався, мовчки підводився й не плакав, навіть коли його знову збили з ніг.

Сестра Софія і не збиралася втручатися, щоб угамувати бешкетників, вона й далі теревенила з євреєм. Розповіла, що кошти, залишені на утримання дитини, давно витрачено, малюк живе тут лише з милосердя, як звичайнісінький підкидьок. А це досить обтяжливо, адже серед схизматиків-ромеїв не надто багато охочих пожертвувати копійчину на сиротинець Святого Івана.

Ашер зрозумів натяк, витягнув капшука і простягнув госпітальєрці кілька срібняків.

— Іваніти² завжди добре ставилися до нещасного народу, що потерпав від гонінь. Тому прийміть цей скромний дар, високоповажна пані. Думаю, ви знайдете, як це використати найдостойніше.

¹ У XII столітті на Русі часто відбувалися міжусобні війни, що зруйнували шлях «із варяг у греки».

² Іваніти — ще одна назва ордену госпітальєрів, пов'язана з іменем його патрона — Святого Івана.

І купець повернувся так, щоб із вікна прецепторії, у якому саме з'явився один із братів, було видно, як Софія бере в нього гроші. Потім Ашер бен Соломон пішов до воріт, і, вже зачиняючи хвіртку, ще раз швидко, але пильно глянув на світленького блакитноокого хлопчика, який дуже відрізнявся від смаглявих і темноволосих дітей із притулку.

Будинок Ашера бен Соломона був розташований у передмісті Галата, де й належало оселятися константинопольським євреям. Жили вони осібно, переймаючись лише торгівлею та проблемами своєї общини. Християни їх уникали й рідко з'являлися в тому кварталі. Проте це не завадило Ашереві довідатися, що сестру-госпітальерку Софію було затримано на привласненні отриманих від нього грошей. Тому з посади доглядачки сиротинця її перевели працювати скотаркою на ферму, розташовану за межами столиці маєтків, що належали ордену.

А ще тижні за два в прецепторію приїхав високий рудий юнак, який мав скандинавську зовнішність, а грецькою розмовляв із варварською вимовою. Назвався Ейріком Еріксоном та повідомив, що прибув із Норвегії, з округу Сонг, і, за наказом свого дядечка Гокон Гатсона, збирається забрати з Дому ордену його дружину фру Еліну та їхню дитину.

Отець-прецептор особисто спілкувався з рудим норвежцем. Він розповів, що дружина шляхетного варанга померла під час пологів, і поцікавився, чому Гокон не приїхав за сином особисто. З'ясувалося, що Гокон Гатсон не спроможний приїхати до Константинополя, оскільки його серйозно покалічено в битві, але він наказав небожеві Ейріку розрахуватися з орденом і забрати дружину та сина.

Потім неотесаний зайда поклав на стіл перед прецептором зо два звабливо дзенькотливі капшуки з монетами, сказавши, що коли вже фру Еліна померла, то його обов'язок — подбати про Гоконового сина. Він забере його якнайшвидше. Адже вітер ходовий для плавання, і корабель, що чекає на Ейріка в гавані, негайно повертатиметься.

Прецептор не заперечував. Після того як маленький Мартін вислухав напучування й дістав благословення в далеку путь, рудий норвежець узяв його за руку і вони покинули Орденський дім госпітальєрів.

Переконавшись, що за ними не стежать, Ейрік повів малого в найближчий генделік і нагодував його густою м'ясною юшкою. Для себе ж звелів принести глечик вина та шмат свинячого стегна.

— Але ж ти й тишко, — бурчав норвежець, угризаячись міцними зубами у в'ялене м'ясо. Хоча потайки тішився, що вочевидь клопоту цей хлопчисько не завдасть. — І не скажеш, що ти син славного ярла! Погано, до речі, що він так довго не подавав вам із матінкою звісточок та підтримки, але ж він і справді міг десь полягти. Така у воїнів планида. Однак уже буде кому про тебе подбати. Не тремти, пущьвірінку, не пропадеш...

Говорячи, Ейрік невтомно налягав на густе й темне хінське. Слова ставали дедалі невизначніші, і, врешті-решт, він захропів, упустивши вогненно-рудю голову на обшкрябаний різномовними напирами дощаний стіл.

У шинках Галати з такого не дивувалися. Оскільки ж в Ейріка, незважаючи на молодість, були достоту богатырські рамена, а на паску висів довгий меч із хрестоподібною гардою, ніхто не наважився його потурбувати.

Зацікавлено, але без остраху роздивляючись відвідувачів генделіка, Мартін просидів біля свого «дядечка» до самісінького вечора. Люди приходили та йшли, їли, пили, сварилися, бешкетували. На них з Ейріком ніхто не зважав, аж поки геть споночіло. І вже тоді, у непевному світлі олійної лампи, за стіл підсіли два огидних волоцюги й почали трусити норвежця, устромляючи лаписька в його шкіряну торбину.

Не знаючи, як розбудити рудого велетня, збентежений Мартін зробив дуже просто — вгризся йому в руку. Зірвавшись із громовим ревищем, Ейрік перекинув стіл і, хоч шахраї мерції кинулися навтьоки, таки встиг надавати одному пройдисвітові копняків під кощавий зад.

— Я що, трохи закуняв? — поцікавився норвежець, дико поводячи налитими кров'ю очима. — А ти... отже, ти, малюк, не накивав п'ятами?.. Це чудово! Інакше відгріб би я від нашого благодійника... А він і справді благодійник, якщо так переїнявся твоєю долею. Дарма, що таких, як він, звуть юдейськими псами, котрі розіп'яли Христа, — присягаюся богами старої батьківщини,

з цією людиною цілком можна мати справу... А зараз, Мартіне, — у путь!

Здоровило стиснув своєю величезною клешнею малесеньке рученятко, і вони вийшли в густі сутінки.

Мало хто бачив, як у цілковитій темряві високий, щільно закутаний у плащ чоловік і дитина в грубій накидці з гострим каптуром увійшли повз плутані лабіринти провулків Галати у квартал, де на багатьох дверях було зображено зірку Давида, і постукалися в одні з них, сховані в затінку під дерев'яною, обплетеною виноградом перголою.

По той бік стихшено пролунало якесь запитання, і, щойно Ейрік проказав умовлені слова, двері стрімко відчинилися.

Мартін побачив сутулуватого чоловіка: довгобородого, з темним кучерявим волоссям по плечі і в пласкій шапочці, що дивом трималася на потилиці. У його руках кадив полумисок із запаленим ґнотом. Полум'я колихалося, кидаючи відблиски на смагляве видовжене обличчя з хрящуватим, горбатим носом.

— Нехай благословить праотця Авраама володар неба і землі! Я вже подумав, що ти згубив дитину, рудий пройдисвіте Ейріку!

— Таке скажете, превелебний ребе! — загундосив норвежець. Усе зробив, як звеліли. Хоча того, що напрозорчили цьому хлопчині норни¹, все одно не змінити. Навіть вам, пане Ашеру бен Соломон.

Єврей на це промовчав і схилився до хлопчиська, який серйозно та насторожено дивився на нього синіми, мов крижинки, очима. Проте малий запросто дав узяти себе за руку і повести всередину будинку.

— Хаво, швидше йди сюди, Хаво! — гукнув Ашер, піднімаючись сходами. — Ейрік привів того християнського хлопчика, про якого я тобі казав.

Мартін побачив на сходовому майданчику високу вродливу жінку у світлих шатах із немовлям на руках. Угледівши, що її чоловік тримає за руку білявого хлопчика, вона зійшла вниз і, усміхаючись, зазирнула малому в лице.

¹ Норни — у германо-скандинавській міфології чарівниці, здатні визначати долі світу, людей і навіть богів.

— Який блакитноокий! І красивий, — додала вона, кладучи долоню на світлу Мартінову маківку. Водночас опустила свого дворічного малюка додолу, і вгодований кучерявий голопуцьок негайно припав до незнайомця, залопотівши щось своєю пташиною мовою.

Уперше за весь цей час Мартін усміхнувся. Ашер із дружиною Хавою спостерігали, як їхній син клишоного тягне за собою чужу дитину, котра прийшла в цю оселю із сиротинця.

— Здається, в Йосипа з'явився новий приятель, — усміхаючись промовила пані Хава.

— Нехай Бог Якова пошле їм обом благодать! — відповів їй чоловік. — Сподіваюся, з Його благословення те, що я замислив щодо цього нащадка назарян¹, одного прекрасного дня дасть хороші плоди.

РОЗДІЛ 1

27 березня 1191 р. Острів Сицилія

Неф церкви в монастирі Сан-Сальваторе — від кам'яних плит на підлозі аж до дубових балок склепіння — прикрашав розпис. Лики і шати святих та праведників були виписані з візантійською розкішшю й випромінювали велич. Проте вся ця божественна краса ховалася в напівтемряві, адже лише в одне вузьке, мов бійниця, вікно над вівтарем пробивався надвечірній сонячний промінь. Косо спадаючи вниз, він освітлював смиренно схилену в молитві людину. Уклякнувши і торкаючись чолом міцно зчеплених пальців, чоловік палко молився. У його тихому, мов шелест тканини, голосі лунало покірне прохання:

— Для слави твоєї, Господи Всемогутній, задля мети великої і в ім'я Твоє! Благослови замислене мною заради Сина Твого, що прийняв муки на хресті заради нашого спасіння! Не позбавляй мене, Господи, милості твоєї, допоможи виконати дану мною обіцянку звільнити місто Єрусалим в ім'я Христа, бо він є Бог воскреслий

¹ Християн.

і нині суцїий, який судитиме в славі живих і мертвих... Дай же мені здійснити замислене, бо я лише ницїий раб, а на все інше — незбагненна воля Твоя!..

Чоловік пристрасно перехрестився й поволі почав підводитися.

У сутїнках храму західний промінь, наче осяйний указівний перст, торкнувся його чола, і, поволі випростовуючись, молільник начебто сповнювався таємничою величі. Спалахнув багрецем нетерпляче відкинутий поділ плаща, випросталися могутні плечі, на які з гордо підведеної голови вільно спадала золотаво-руда, густа й жорстка, як у лева, грива. Простий мідний обід, що стримував пишну шевелюру, раптом засяяв, мов золота корона. І не випадково: ця людина й насправді була властителем — королем Англії Рїчардом I Плантагенетом, справедливо названим Левове Серце.

Та вже за мить Рїчардового смирення мов і не було. Його лице набуло зовсім іншого виразу: владного, рїшучого, сповненого гідності. Він уже наче з підозрою дивився на лики святих, які запоვნювали кожен закуток церкви, адже звук до стриманїших і суворїших храмів Західної Європи. Але тут, на Сицилії, жили та славили Господа люди рїзних віросповідань: і ті, які шанували Папу, і ті, які визнавали своїм главою константинопольського патріарха; навіть у мусульман були на острові власні мечетї.

Непросто звикнути до такої мїшанини мов і релїгїї, хоча король уже знав, що там, куди він прямує, — на Святїй землі, буде так само. Що ж, молитися єдиному Господовї можна по-рїзному...

Рїчард зупинився на островї по дорозї в Палестину. Так було домовлено давно: король Вїльгельм II Добрий¹ призначив Сицилію для спорядження кораблїв хрестоносної армади. Коли мусульмани захопили Єрусалим², Вїльгельм першим наказав нашити на свій плащ хреста й почав готуватися в похід, аби відвоювати в чужовїрцїв Гроб Господнїй.

Утім державця настигла нагла смерть, а престол Сицилії загарбав небїж покїйного, братїв бастард³, — Танкред Лечче.

¹ Вїльгельм II Добрий (1153—1189) — король Сицилії з нормандської династїї Готвелїв.

² Мусульманські вїйська захопили Єрусалим восени 1187 р.

³ Бастард — незаконнонароджена, позашлюбна дитина.

Літературно-художнє видання

ВІЛАР Симона
Лазарит
Роман

Головний редактор *С. С. Скляр*
Завідувач редакції *К. В. Шаповалова*
Відповідальний за випуск *Т. М. Куксова*
Редактор *Г. В. Доніна*
Художній редактор *Н. В. Переходенко*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*
Коректор *О. Є. Замазій*

Підписано до друку 07.08.2013. Формат 84х108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Academy». Ум. друк. арк. 31,08. Наклад 7000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ВАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61012, м. Харків, вул. Енгельса, 11.
Свідоцтво ДК № 2891 від 04.07.2007 р.
www.globus-book.com

Видавництво Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
www.trade.bookclub.ua

ГУРТОВИЙ ПРОДАЖ КНИГ ВИДАВНИЦТВА

ХАРКІВ

ДП з іноземними інвестиціями
«Книжковий Клуб “Клуб Сімейного
Дозвілля”»

61140, г. Харків-140,
просп. Гагаріна, 20-А
тел/факс +38 (057) 703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

ЗАПОРІЖЖЯ

ФОП Савчук Ю. Д.
69057, м. Запоріжжя, вул. Новобудов, 3
Тел.: +38 (050) 347-05-68
e-mail: vega_center@i.ua

ДОНЕЦЬК

ТОВ «ВКФ “Універсальний бізнес”»
83096, м. Донецьк, вул. Куїбишева, 131-Г
Тел.: +38 (062) 345-63-08
+38 (062) 348-37-92
+38 (062) 348-37-86
e-mail: ksd@kreda.net.ua

Одеський підрозділ

65063, м. Одеса, вул. Арміїська, 8-В
тел. +38 (048) 776-07-67
e-mail: odessa@bookclub.ua

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

служба роботи з клієнтами:

тел. +38 (057) 783-88-88

e-mail: support@bookclub.ua

Інтернет-магазин: www.bookclub.ua

«Книжковий клуб», а/с 84, Харків, 61001

Вілар С.

В44 Тінь меча. Лазарит : роман / Симона Вілар ; переклад з рос. В. Стах ; передм. І. Бондаря-Терещенка. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2013. — 592 с.

ISBN 978-966-14-5805-4

Мартін — чоловік із надзвичайними здібностями. Вихованець закритої школи асасинів, шпигун у тилу ворога, він здатний змінити хід історії, особливо в небезпечні часи хрестових походів. Але останнє завдання, під час якого йому доведеться звабити сестру найзапеклішого ворога, може змінити все його життя.

Не варто сумніватися в тому, що Мартін виконає свою місію, та чи зуміє він стати щасливим?

УДК 821.161.2
ББК 84.4УКР-РОС